

Бережинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

"Захист людини в надзвичайних ситуаціях"

*Година спілкування
2 клас*

Вчитель Стріленко Л.М.

Мета:

- Сформувати поняття «надзвичайна ситуація», «аварія», «катастрофа», уявлення про причини виникнення та наслідки надзвичайних ситуацій, про правила поведінки під час надзвичайних ситуацій.
- Розвивати вміння поводити себе в надзвичайних ситуаціях; виробляти волювільності, розвивати здоров'язберігаючу компетентність; запобігати проявам паніки; розвивати логічне мислення.
- Виховувати пильність, уважність, дисциплінованість.

Форма проведення: урок-презентація

Обладнання: предмети для проведення ігор, мультимедійна презентація .

Хід уроку

I. Організаційний момент

- Поверніться один до одного, посміхніться і побажайте успіхів у навчанні.

II. Оголошення теми і мети уроку

Слово вчителя:

- Сьогодні на уроці ми будемо говорити про надзвичайні ситуації. З'ясуємо, чому вони виникають і як треба себе поводити під час надзвичайних ситуацій. Урок ми проведемо у формі презентації . Є серед нас – і кореспондент, і довідкове бюро, і експерти з наводнення, землетрусів, зі снігових заметів, з аварій та катастроф.

III. Актуалізація опорних знань

- Що таке здоров'я?

(Здоров'я - одне з основних джерел радості, щасливого повноцінного життя. Це стан життя і діяльності людини за умови відсутності хвороб.

- Які ви знаєте складові здоров'я?

(До складових здоров'я належать: фізичне здоров'я; соціальна складова здоров'я - це коли людина знаходиться у злагоді з оточуючими; психічна складова здоров'я - це коли людина може легко пристосовуватися до змін соціального середовища; духовна складова здоров'я - завдяки їй індивід стає особистістю.

- Від чого або кого залежить здоров'я людини?

(Здоров'я залежить від багатьох факторів: спадковості, перенесених дитиною хвороб, побутових умов і матеріального достатку, психологічної атмосфери в сім'ї, від екології.)

- А як ви гадаєте чи впливає екологія на здоров'я людини?

(Ми - частина природи. Тому відчуваємо її вплив і щоразу

пристосовуємося до змін у природному середовищі. Щоб легше і швидше переносити зміни погоди, слід загартовуватися. Для цього нам треба дихати свіжим і чистим

повітрям, вживати чисту воду і корисні продукти.)

- Скажіть будь ласка що таке екологічна небезпека?

(Екологічна небезпека це - вірогідність руйнування середовища проживання людини, рослин і тварин у результаті неконтрольованого розвитку економіки, природних та антропогенних аварій і катастроф, у наслідок чого порушується пристосування живих систем до умов існування.)

- Які можливі наслідки екологічної небезпеки? В що вона може перерости?

(Екологічна небезпека призводить до порушення нормальних умов життя і може перерости в надзвичайні ситуації.)

- Дякую вам за відповіді.

IV. Вивчення нового матеріалу

Слово вчителя:

- Отже, ми з'ясували, що багато факторів впливає на здоров'я людини, серед яких і надзвичайні ситуації, про які ми будемо говорити на уроці. Зверніть увагу на слайд.

- Давайте з'ясуємо, що таке надзвичайна ситуація?

- За походженням розрізняють 4 групи надзвичайних ситуацій:

- природні
- соціально-політичні
- воєнного характеру
- надзвичайні ситуації спричинені діяльністю людей

Слово вчителя:

- Сьогодні ми поговоримо про два види надзвичайних ситуацій: природні і надзвичайні ситуації, спричинені діяльністю людей. На попередньому уроці я запропонувала вам дізнатися про землетруси, наводнення, снігові замети, які є надзвичайними ситуаціями природного характеру та надзвичайні ситуації, спричинені діяльністю людини. Ви за власним бажанням розділилися на групи і підготували презентації цих надзвичайних ситуацій.

- Спочатку ми з вами розглянемо надзвичайні ситуації природного характеру. Давайте попросимо наше довідкове бюро повідомити нам, що таке надзвичайні ситуації природного характеру.

- Надзвичайні ситуації природного характеру - це наслідки небезпечних природних явищ, змін стану навколишнього середовища, інфекційних захворювань

людей, сільськогосподарських тварин, масового ураження сільськогосподарських рослин хворобами чи шкідниками.

Землетрус - це сильні коливання земної кори, які призводять до руйнування будівель, споруд, пожеж та людських жертв. Область землі, з якої виходять хвилі землетрусу, називають центром. Інтенсивність землетрусу вимірюється в балах за шкалою Ріхтера.

- В залежності від причин і місця виникнення землетрусу поділяються на: тектонічні, вулканічні, обвальні і моретруси.

- Землетруси захоплюють великі території і характеризуються:

- руйнуванням будівель і споруд;
- затопленням населених пунктів;
- отруєнням газами ;
- ураженням людей;
- провалом населених пунктів;
- розладом психіки;
- руйнуванням і змиванням населених пунктів хвилями цунамі.

Слово вчителя:

- Під час землетрусів треба:

- Діяти спокійно, не панікувати.

- Якщо про землетрус сповістили ЗМІ, виконуй їхні рекомендації.

- Якщо повідомлень не було і ти відчув поштовхи в одноповерховому будинку, негайно з усіма присутніми вийди з дому вимкнувши газ, світло й воду, взявши радіо, що працює на батарейках (може передаватися повідомлення про ситуацію) - можуть бути повторні поштовхи. Потурбуйся про тварин. Відчини хлів.

- Якщо ти опинився на вулиці, відійди від будов і споруд на відстань не менше 1/3 їх висоти. Прямуй до широких вулиць, майданів, скверів. Присядь, накрій голову одягом, не рухайся. Не торкайся обірваного проводу, він може бути під напругою.

- Якщо ви не можете вивільнитися з-під уламків - зберігайте спокій, зробіть якомога більше галасу, щоб привернути до себе увагу.

- Дослідивши весь матеріал, ми дійшли такого висновку: що землетрус - це небезпечне природне явище, яке призводить до руйнування, пожеж і може викликати у людей розлад психіки, травми через паніку і несвідомі дії потерпілих.

- Дослідивши весь матеріал, ми дійшли такого висновку: що землетрус - це небезпечне природне явище, яке призводить до руйнування, пожеж і може викликати у людей розлад психіки, травми через паніку і несвідомі дії потерпілих.

Слово вчителя:

- Тепер дізнаємось, що таке наводнення.

Повінь - це значне затоплення місцевості, спричинене зливами, весняним таненням снігу, вітровим нагоном води, руйнуванням дамб, гребель.

Наслідками повеней є:

- затоплення значної площі землі;
- ушкодження та руйнування будівель та споруд;
- ушкодження автомобільних шляхів та залізниць;

- руйнування обладнання та комунікацій;
- вимивання родючого шару ґрунту;
- загибель свійських тварин та знищення врожаю сільськогосподарських культур;
- псування та нищення сировини, палива, продуктів харчування;
- загроза інфекційних захворювань (епідемії);
- погіршення якості питної води;
- загибель людей.

- Під час повені треба:

- Зберігати спокій, уникати паніки;
- Швидко зберіть необхідні документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні

речі;

- Негайно залиште зону затоплення;

• Перед виходом з будинку, вимкніть електро- та газопостачання, загасіть вогонь у грубках;

- Відчиніть хлів - дайте худобі можливість врятуватися;

• Підніміться на верхні поверхи. Залишайтеся на верхніх поверхах, дахах, деревах чи інших підвищеннях до прибуття допомоги. Сигналізуйте рятувальникам, щоб вони мали змогу швидко вас знайти.

• Потрапивши у воду, зніміть з себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, які допоможуть втриматися на плаву до прибуття допомоги.

• Перевірте, чи немає поблизу постраждалих, надайте їм по можливості допомогу.

- Повінь - це небезпечне природне явище, яке завдає великої матеріальної шкоди та призводить до людських жертв, бо вода за короткий час заливає вулиці, підвальні приміщення будинків, підмиває і руйнує будівлі, розмиває залізничні і автомобільні магістралі, затоплює лісові масиви, знищує посіви.

Слово вчителя:

- Давайте тепер повторимо, що ж таке повінь?

(Повінь - це небезпечне природне явище, яке завдає великої шкоди, руйнує і затоплює будівлі.)

Фізкультхвилинка.

Слово вчителя:

- Ми з вами відпочили і готові продовжувати урок. Зараз ми дізнаємось, що таке снігові замети і з'ясуємо до чого призводять снігові замети.

- Взимку надзвичайні ситуації виникають у наслідок снігопадів і хуртовин.

Снігопади, що тривають добу, дві, завдають велику шкоду людям.

- Снігові замети приводять до таких наслідків:

- Різко погіршується видимість;
- Переривається транспортне сполучення;
- Випадання снігу з дощем створює умови для зледеніння;

Слово вчителя:

- Ми з'ясували, що таке снігові замети і до чого вони призводять, а тепер ознайомимося із правилами поведінки під час снігопадів.

- Під час снігових заметів треба:

З оголошенням штормового попередження:

- обмежити пересування, особливо на власному транспорті;

- створити удома необхідний запас продуктів (води, палива);

- виконати герметизацію житлових приміщень.

Під час руху на автомобілі:

- не варто долати снігові замети;
- зупинитися;
- періодично виходити з автомобіля, щоб розгребти сніг.

Слово вчителя:

- Який висновок ми зробимо?

- Ми познайомились з деякими видами надзвичайних ситуацій природного характеру.

А тепер познайомимось із надзвичайними ситуаціями спричиненими діяльністю людей.

Але спочатку давайте з'ясуємо, які надзвичайні ситуації спричинені діяльністю людей.

- Надзвичайні ситуації спричинені діяльністю людей - це наслідок транспортних аварій, катастроф, пожеж, неспровокованих вибухів чи їх загроза, аварій з викидом небезпечних хімічних, радіоактивних, біологічних речовин

- Причинами виникнення таких надзвичайних ситуацій є
- аварії, катастрофи на виробництві;
- нераціональне використання енергоносіїв, корисних копалин;
- помилки, допущені в технічних проектах;
- низький рівень кваліфікації робітників, службовців.

Слово вчителя:

- Діти, ви почули два нових поняття - аварія і катастрофа. Як ви можете пояснити що таке аварія?

Діти:

- Аварія - це подія яка створює загрозу для життя.

Слово вчителя:

Аварія - це небезпечна подія техногенного характеру, що створює на об'єкті, території або акваторії загрозу для життя і здоров'я людей і призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого процесу чи завдає шкоди довкіллю.

Слово вчителя:

- Де можуть виникати аварії?

Діти:

- На дорогах під час зіткнення машин. На заводах та фабриках. На електростанціях. На залізниці. Аварії виникають під час падіння літаків.

Слово вчителя:

- Усі аварії поділяються на чотири види:

- аварії з витоком сильнодіючих отруйних речовин (аміаку, хлору, сірчаної та азотної кислоти, чадного газу та ін. речовин);
- аварії з викидом радіоактивних речовин в навколишнє середовище;
- пожежі та вибухи;
- аварії на транспорті.

- Великомасштабна аварія, яка призводить до важких наслідків і значних людських жертв називається – **катастрофою**.

- Будь-який транспортний засіб - це джерело підвищеної небезпеки. Людина, що скористалася послугами транспорту, знаходиться в зоні підвищеної небезпеки. Це зумовлюється можливістю ДТП, катастрофами та аваріями, травмами.

- Аварії з витоком сильнодіючих отруйних речовин і зараженням навколишнього середовища виникають на підприємствах:

- хімічної;
- нафтопереробної;
- целюлозно-паперової;
- харчової промисловості;
- водопровідних і очисних спорудах;
- при транспортуванні сильнодіючих отруйних речовин.

Слово вчителя:

- Джерелами хімічних аварій є - викиди та витoki небезпечних хімічних речовин; загорання різних матеріалів, обладнання, будівельних конструкцій, яке супроводжується забрудненням довкілля; аварії на транспорті при перевезенні небезпечних хімічних речовин, вибухових та пожежонебезпечних вантажів.

- Найнебезпечнішими за наслідками є аварії на АЕС з викидом в атмосферу радіоактивних речовин, в наслідок яких має місце довгострокове радіоактивне забруднення місцевості на величезних площах. Одною з таких аварій є вибух на Чорнобильській АЕС, який стався 26 квітня 1986 року. У момент аварії загинув 31 чоловік. Загальна кількість жертв та потерпілих складає 500 тисяч чоловік.

Слово вчителя:

- Такі аварії призводять до необхідності евакуації людей. Давайте з'ясуємо зміст слова «евакуація».

Евакуація - це організований вихід або вивіз населення з місць і районів аварії, катастрофи в заміську зону для проживання до особливого розпорядження.

Слово вчителя:

- Діти, ви тепер знаєте, що таке евакуація, а тепер давайте з'ясуємо, що треба мати під час евакуації.

- Під час евакуації треба мати:

- найпростіший засіб індивідуального захисту;
- найнеобхідніший одяг та взуття (залежно від

пори року), обов'язково - головний убір;

- перев'язувальний матеріал та мінімальну особисту аптечку;
- тридобовий запас їжі, яка не псується і не потребує приготування (сухарі, печиво, консерви, концентрати тощо);

- питну чисту воду (несолодку!) в зручній легкій посудині;
- складний ніж, необхідний особистий посуд, ліхтарик;
- невеликий рушник, мило, зубну щітку;
- бажано мати шматок поліетилену для захисту від несприятливої погоди.

Гра «Чорна скринька»

(Вчитель пропонує дітям скриньку, в якій знаходиться: кружка, печиво, іграшка, марлева пов'язка, вода, лінійка, ручка. Пропонує вибрати необхідні при евакуації речі.)

Слово вчителя:

- Надзвичайні ситуації, спричинені діяльністю людей дуже небезпечно явище, яке призводить:

- до зараження навколишнього середовища;
- руйнування будівель;
- загибелі людей.

Слово вчителя:

- Що є причиною виникнення надзвичайних ситуацій, спричинених діяльністю людей.

(Аварії, катастрофи на виробництві. Нераціональне використання енергоносіїв, корисних копалин. Помилки, допущені в технічних проектах. Низький рівень кваліфікації робітників, службовців.)

Але під час НС задіяні не лише працівники МНС. Для створення

безпеки і усунення наслідків НС- задіяно ряд служб, які виконують певні функції.

- Як ви гадаєте для чого необхідні всі ці служби?
- Зверніть увагу на номери за якими треба телефонувати до цих служб.
- А зараз ми з вами трохи пограємо. У вас на столах лежать таблички із номерами рятувальних служб. Я запропоную вам декілька ситуацій, а ви обговоривши їх у групі піднімете номер тієї рятувальної служби до якої треба зателефонувати.

V. Систематизація вивченого матеріалу.

Слово вчителя:

- Діти, які ж ситуації називаються надзвичайними?

(НС - це порушення нормальних умов життя і діяльності людини.)

- До чого призводять усі ці надзвичайні ситуації?

- Травмування або загибель людей;

- Руйнування будівель, шляхів сполучення;
- Зараження місцевості;
- Затоплення, пожежі.
- Я пропоную вам ще одну гру. Я буду називати слово, а ви скажете до якої надзвичайної ситуації воно може призвести.
(Вода, вогонь, сніг, ожеледиця.)

VI. Підсумок уроку

1. Вправа «Мікрофон»

- Діти, про які надзвичайні ситуації ми з вами сьогодні говорили?

